

مبارزه فلسطینی برای آب و آزادی

مستند تازه مهند صلاحتح، فیلمساز فلسطینی مقیم سوئد، نگاهی متفاوت و تازه به ملت فلسطین و نوع مبارزه‌شان برای آزادی و استقلال دارد. این مستند تکان دهنده بانام «شب‌های آب» آماده نمایش شده است و تهیه‌کنندگانش چند تهیه‌کننده مستقل سوئدی هستند که آثارشان عموما به بیان مشکلات و سختی‌های کشورها و ملت‌های در حال رشد در چهار گوشه جهان می‌پردازد. داستان فیلم در ارتباط با یک خانواده بزرگ و پرجمعیت فلسطینی است که در حقیقت خانواده خود فیلمساز هستند. این خانواده در حومه شهر بزرگی به نام تالوزا زندگی می‌کنند. زندگی روزمره این خانواده چرخه تکرار بوده و بدون توقف تلاش و مبارزه آنها برای به دست آوردن آب برای ادامه حیات است.

این تلاش در شرایطی هر روز ادامه دارد که جمع خانواده در کنار بقیه اهالی شهر، در سایه تجاوز و اشغال رژیم اسرائیل قرار دارند و باید با ماموران ارتش اسرائیل مبارزه‌ای هر روز را تجربه کنند. در کنار اینها، ساکنان محل با مشکل دیگری به نام تغییر وضعیت آب و هوایی و گرم‌تر شدن محل زندگی مواجهند. این تغییرات که جنبه عمومی دارد و شامل تمامی ساکنان این زمین می‌شود، برای این خانواده فلسطینی در درسر بیشتری دارد، زیرا ماموران اسرائیلی تمام تلاش خود را می‌کنند تا با سوءاستفاده از این وضعیت آب و هوایی، شرایط زندگی را برای اهالی شهر اشغال شده سخت‌تر و نامکنم‌تر کنند.

مهند صلاحتح، فیلمساز فلسطینی قبل از شروع کار فیلمسازی از روزنامه‌نگاران فعال منطقه خاورمیانه بود که اخبار مربوط به مبارزات ملت فلسطین را پوشش می‌داد و بعد از شروع فعالیت فیلمسازی، دوربین را به قلم تعویض کرده است.

این بار او با به تصویر کشیدن رنج و مصائب مردم فلسطین، تلاش دارد تاثیر بیشتری روی مخاطبان خود و عموم مردم جهان بگذارد. این فیلمساز که سال ۱۹۸۱ در شهر نابلس به دنیا آمد، دوران کودکی و نوجوانی‌اش را در مناطق تحت اشغال نیروهای متجاوز اسرائیلی گذراند و به گفته خودش، آشنایی نزدیکی با اشغال و تجاوز و سرکوب دارد. مشاهداتش از اوضاع منطقه، مشوق او شد تا به کار روزنامه‌نگاری بپردازد و با نوشته‌هایش ظلم و ستمی را که به مردم فلسطین روا می‌شود، بیان و افشا کند.

صلاحتح ورود به دنیای فیلمسازی را گامی مهم برای بیان روان‌تر و بهتر درد و آلام ملت فلسطین می‌داند و می‌گوید: «کار روزنامه‌نگاری چیزهای بسیار زیادی به من آموخت و نشان داد رسانه عامل مهمی در این جنگ نابرابر است. متوجه شدم تصویر تاثیر بسیار بیشتر و بالاتری از قلم و نوشته‌های روزنامه‌ای دارد. در سینما و تلویزیون نیازی به تفسیر و توضیح نیست و بیننده با چشم خودش تمام وقایع و فجایع را می‌بیند. البته حرفه روزنامه‌نگاری را رها نکرده‌ام اما فیلمسازی برایم مقدم بر بقیه فعالیت‌هایم است.»

این فیلمساز که بیش از هشت سال به کار فیلمسازی مشغول است، تاکنون تعدادی فیلم مستند و داستانی ساخته که همگی به مردم فلسطین و درد و رنج و مبارزات آنها اختصاص دارد؛ در عین حال، صلاحتح به عنون مشاور و با تعداد زیادی از روزنامه‌ها و نهاد‌های عربی مستقل نیز همکاری دارد.

رائد فریدزاده، رئیس سازمان سینمایی در مراسم تودیع و معارفه اعضای شورای پروانه فیلمسازی سینمایی بر لزوم تمایز میان «مسأله» و «شبه‌مسأله» تأکید کرد. وی گفت، متأسفانه اغلب پاسخ‌ها به حواشی مسائل معطوف می‌شود، نه خود مسأله اصلی. فریدزاده با اشاره به اهمیت ثبت دقیق رویدادها افزود: تاریخ بی‌رحمانه قضاوت می‌کند و به شرایط و پیشینه اتفاقات توجهی ندارد. از این‌رو، لازم است اعضا اتفاقات گذشته را مکتوب

شورای پروانه فیلمسازی افق‌آگاه باشد

فرشتگان سپید در سینما

به بهانه روز سینما، ماندگارترین فیلم‌هایی را که به پرستاران پرداخته‌اند، بررسی کرده‌ایم

امیرحسین حیدری
آگروه فرهنگ وهنر

وقتی به تقویم نگاهی بیندازیم، می‌بینیم که پنجم جمادی‌الاول امسال مصادف شده با هفدهم آبان‌ماه، مزین شده به سالروز ولادت اسوه صبر و استقامت حضرت زینب(س) و روز پرستار. مسلم است چنین شخصیت‌هایی نیازی به معرفی ندارند اما شخصیت‌های چندوجهی این بزرگان و سرگذشت دراماتیکی که داشته‌اند، هنرمند معاصر را بر آن می‌دارد تا بتواند جنبه‌های مختلف زندگی این بانوی بزرگوار را به مخاطبان خود شناساند، به‌ویژه مخاطبانی که امروزه با انبوهی از شبهه‌ها محاصره شده‌اند و بیش از پیش نیاز به خوراک فرهنگی دارند. وقتی به بازنمایی این شخصیت در سینما به عنوان رسانه‌ای فراگیر می‌رسیم، می‌بینیم که بعد از گذشت ۴۵ سال از پیروزی انقلاب اسلامی در سینمای ایران هنوز اثری مستقل درباره حضرت زینب(س) یافت نمی‌شود. شاید نزدیک‌ترین اثری که به ایشان بپردازد، فیلم شور عاشقی به کارگردانی داریوش باری است. شور عاشقی با این‌که به نقش زنان در حادثه کربلا می‌پردازد اما همچنان به این شخصیت نزدیک نمی‌شود؛ در حالی‌که ابعاد شخصیتی حضرت زینب(س) و نقش او در به‌ثمر رسیدن قیام امام حسین(ع) سوره‌هایی را در خود دارد که هرکدام ظرفیتی برای تبدیل به یک اثر سینمایی دارد.

پرستاران در قلاب سینما

علاوه بر بازنمایی شخصیت وجودی حضرت زینب(س) در سینما، این روز بهانه‌ای است تا به حضور پرستارها در پرده نقره‌ای نگاهی کرده و پرستارهای ماندگار سینمای ایران را با همدیگر مرور کنیم. وقتی سینمای چندسال اخیر را بررسی کنیم، مشخص می‌شود تصویری از پرستار در قامت قهرمان داستان وجود ندارد و نهایتاً به عنوان کاراکتری فرعی در برخی از فیلم‌های سینمایی حضور دارند. با این حال هرچه در تاریخ سینما به عقب برمی‌گردیم، نقش پرستارها به مراتب پررنگ‌تر می‌شود تا وقتی به دهه ۶۰ و اوایل دهه ۷۰ که دوران طلایی فیلم‌های دفاع مقدسی است، می‌رسیم. در این آثار بنا بر موضوعاتی که دنبال می‌کردند معمولاً کاراکتر پرستار وجود داشت و گوشه‌ای از فداکاری‌های این قشر زحمتکش را در دفاع مقدس به تصویر می‌کشیدند.

عشق در خاکریز

یکی از کارگردانی‌ که نقشی ماندگار از یک پرستار را در ذهن‌ها ماندگار کرده کمال تبریزی، کارگردان صاحب‌نام سینمای ایران است. فیلم شیدا محصول سال ۱۳۷۷ یکی دیگر از همکاری‌های جذاب کمال تبریزی و رضا مقصودی است. داستان فیلم در دوران دفاع مقدس روایت می‌شود، جایی که فرهاد(پارسا پیروزفر) در جنگ مجروح شده و موقتاً بینایی‌اش را از دست داده است. او را به بیمارستانی صحرایی منتقل می‌کنند که در آن پرستاری به نام شیدا مشغول به کار است. رفتار فرهاد در تحمل درد، توجه شیدا را به خود جلب می‌کند. او به تدریج می‌فهمد که می‌تواند با تلاوت قرآن، التیام بخش فرهاد باشد. مراقبت شیدا از فرهاد به مرور پیوندی عاطفی بین آنها ایجاد می‌کند. فیلم شیدا در عین شرح این دلدادگی، روایتگر تلاش و ایثار پرستاران در دوران دفاع مقدس هم هست. شیدا جزویکی از بازی‌های تحسین شده کارنامه لیل‌احاتمی است. او تلاش یک پرستار و شرم یک زن را باورپذیر به نمایش گذاشته است. فیلم شیدا از معدود فیلم‌هایی است که در آن عشق در خاکریز شکل می‌گیرد. این فیلم بعد از نزدیک به دو دهه، به عنوان یکی از آثار ممتاز سینمای دفاع مقدس محبوبیت دارد.

از جنس طلا

همایون اسعدیان دیگر کارگردانی است که کاراکتر پرستار را برای یکی از شخصیت‌های خود انتخاب کرده است. اسعدیان در فیلم طلاومس تصویری متفاوت و جدید از زندگی یک طلبه ارائه می‌کند. بیماری همسر سیدرضا، او را به تهران می‌کشاند و آنجاست که با پرستاری به نام سپیده آشنا می‌شود. سپیده، نماینده مخاطبانی است که برداشتی مشخص از سبک زندگی یک طلبه دارند. باگذشت زمان و آشنایی سپیده با عشق میان طلبه و همسرش، دیدگاه او تعدیل می‌شود و نقش دراماتیک پرستاری‌اش پررنگ‌تر می‌شود. سپیده تا آنجا پیش می‌رود که به خانه سیدرضا می‌رود و حتی خانواده او را مسئولیت خود می‌داند. بازتاب اسعدیان از پرستار در «طلاومس» به اندازه و جذاب است. پرستار او هم هویتی شخصی دارد و هم وظیفه‌ای را که شغش بر دوشش گذاشته، به خوبی نشان می‌دهد.

کنند تا نسل‌های آینده از روند تصمیم‌گیری‌ها مطلع شوند. وی بر ضرورت انجام پژوهش‌های تخصصی درباره مضامین، رویکردها و زیبایی‌شناسی آثار سینمایی تأکید کرد و خواستار بررسی آماری فیلم‌ها و ابرازات وارده شد. رئیس سازمان سینمایی همچنین درباره اهمیت گفت‌وگوی افق‌آی در حوزه فیلمنامه گفت: زبان نیاز به بیان دارد و فیلمنامه باید قابلیت تسری و ترجمان به تصویر را داشته باشد. فیلمنامه به خودی

مقتدر در عین مهربانی

رضا میرکیبری به عنوان کارگردانی که در فیلم‌هایش با نگاهی متفاوت به مسائل مختلف مانند مرگ و زندگی می‌پردازد، در فیلم امروز محصول سال ۱۳۹۲ یکی از کاراکترهای تاثیرگذار فیلم خود را یک پرستار قرار می‌دهد. این فیلم، روی وجه انسانی حرفه پرستاری دست گذاشته است.

سیدرضا میرکیبری داستان یک راننده تاکسی به نام یونس (پرویز پرستویی) را محور درام قرار داده که در یک روز با زنی باادرا مواجه می‌شود. او را به بیمارستان می‌برد و آنجاست که نقش دراماتیک پرستاران برجسته می‌شود. شخصیت اصلی برعهده شبنم مقدمی است. او را در موقعیتی می‌بینیم که خودش صاحب زندگی شخصی است اما زندگی حرفه‌ای‌اش را به همان اندازه مهم می‌داند. به همین خاطر وقتی با یکی از پکن باادرا تنها مواجه می‌شود، برخوردش فراتر از یک پرستار است و به واقع در قامت یک فرشته ظاهر می‌شود. شبنم مقدمی در این فیلم برای نمایش شخصیت یک پرستار، اقتدار و مهربانی را درهم می‌آمیزد، بازی او در این نقش، سیمرغ مکمل جشنواره سی‌ودوم فجر را برای این بازیگر به همراه داشت.

پرستاری در جنگ

پرویز شیخ‌طادی دیگر کارگردانی است که در فیلم خود به نام «روزهای زندگی» محصول سال ۱۳۹۰ یک پرستار را برای فیلم خود انتخاب کرده. روزهای زندگی روایت لیل‌دستیار همسرش دکتر امیرعلی علوی در یک بیمارستان صحرایی است. جنگ و اتفاقات غیرمترقبه فراوان پیش می‌آید. پرویز شیخ‌طادی کارگردان فیلم بعد از پایان جنگ، بخشی از جانشانی‌های پزشکان و پرستاران را با فیلم روزهای زندگی روی پرده آورد. شیخ‌طادی، هنگامه قاضیانی را به عنوان شخصیت محوری فیلمش انتخاب کرد و این بازیگر هم بازی قابل قبولی ارائه داد. قاضیانی را به خاطر رابطه عاشقانه با همسر، تکاپو برای مداوای مجروحان و فریادهایی که بر سر دشمن می‌زند، به‌خاطر می‌آوریم. روزهای زندگی استفاده‌ای دراماتیک از فراگرفتن پزشکان در موقعیت جنگ و التهابات آن کرد و سیمرغ بلورین نقش اول را هم برای قاضیانی به ارمان آورد.

خود اصالتی ندارد و قرار است امکانی شود برای ترجمان درست به تصویر. ممکن است نویسنده اثری بگوید در ذهن من فلان موضوع است؛ گفت‌وگویی که در ادامه بین شورا و گروه فیلمساز شکل می‌گیرد قطعاً افق‌آی و روشن‌گر خواهد بود. در پایان این مراسم ضمن تقدیر از اعضای پیشین شورای پروانه فیلمسازی سینمایی، احکام اعضای جدید شورا به حسین کرمی، هادی نائیچی، منوچهر شاهسواری و مازیار میری اعطا شد.

ادای دین به پرستاران

احمدرضا درویش که کارگردانی آثاری چون دوئل را در کارنامه خود دارد نیز در فیلم سرزمین خورشید محصول سال ۱۳۷۵ به موضوع پرستار می‌پردازد. این فیلم که در زائر دفاع مقدس تولید شده، مربوط به روزهایی است که خرمشهر کم‌کم در تصرف نیروهای دشمن درآمد و مردم چاره‌ای جز ترک شهر نداشتند. هانیه، شخصیت فیلم (با بازی گلچهره سجادی) هم در این فیلم به همراه دو فرزندش قصد رفتن می‌کند اما برحسب وظیفه می‌ماند و به مداوای زخمی‌ها می‌پردازد. او امدادگری در قامت پرستار است و تا جایی که می‌تواند به مجروحان کمک‌سانی می‌کند. فیلم سرزمین خورشید ادای دینی است به همه پرستاران و امدادگرانی که جان‌شان را کف دست گرفته بودند و به رزمندگان خدمت می‌کردند. گلچهره سجادی به خاطر این نقش برنده سیمرغ بلورین بهترین بازیگر نقش اول از جشنواره پانزدهم فیلم فجر و برنده تندیس بهترین بازیگر نقش اول از اولین جشن خانه سینما شد.

تصویر ماندگار

در نهایت رسول ملاقلی‌پور است که به جرات می‌توان گفت ماندگارترین تصویر از یک پرستار را به‌خصوص در دوران دفاع مقدس به تصویر کشیده است. بعد است کسی «سفر به جزایه» ملاقلی‌پور را دیده باشد و تصویر پرستار از خودگذشته‌ای که مجروحی را کیلومترها روی برانکارد روی زمین کشید تا او را نجات داده و به پشت خطمقدم جبهه ببرد، فراموش کند. عاطفه رضوی که نقش «مریم قندی» را در این فیلم بازی می‌کرد تصویر متفاوتی بود از حضور زنان در جنگ هشت ساله ایران و عراق نشان داد. بدون تردید یکی از کاراکترهای تاثیرگذار در سینمای جنگ «مریم قندی» است. ملاقلی‌پور با این فیلم تصویر تازه‌ای از زنانی که در جبهه‌ها در کسوت پرستار حضور داشتند به تصویر کشید. قصه‌ای که تا آن زمان کسی به آن نپرداخته بود و دقیقاً به همین دلیل بسیار مورد توجه قرار گرفت.

برش

خدمت در میان بحران

در سال‌های اخیر فیلم سینمایی احمد به کارگردانی امیرعباس ربیعی را می‌توان جدی‌ترین فیلمی دانست که تصویر یک پرستار را به تصویر می‌کشد. فیلم احمد برای اولین بار قصه‌ای ناگفته از ۱۸ ساعت ابتدایی حادثه ترازیک زلزله بم و اقدامی قهرمانانه در این ساعات پرتلاش را همزمان با بیستمین سالگرد این اتفاق روایت می‌کند؛ این فیلم روایتی از رشادت‌های شهید احمد کاظمی در ۱۸ ساعت اولیه پس از زلزله بم است و نخستین‌بار در چهل‌ودومین دوره جشنواره فیلم فجر به نمایش درآمد و تاکنون هنوز وارد چرخه اکران سراسری نشده است.

رونمایی

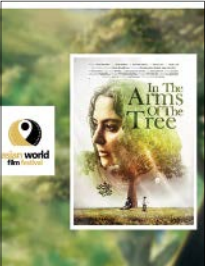
رونمایی مستندی از جنس هویت ملی

آیین رونمایی و اکران مستند «پشت کوه‌های علی زنگی» به کارگردانی علیرضا باغشنی در پردیس سینمایی مهر کوهسنگی، مشهد مقدس برگزار می‌شود. پشت کوه‌های علی زنگی به تهیه‌کنندگی و کارگردانی علیرضا باغشنی، با محوریت زندگی دکتر حسن یسکابادی ۱۸ آبان ۱۴۰۳ ساعت ۱۸ در پردیس سینمایی مهر کوهسنگی رونمایی خواهد شد. این مستند روایتگر بخشی از زندگی این متخصص اطفال است که بعد از سال‌ها زندگی در استرالیا برای خدمت به مردم به میهنش بازمی‌گردد. او پس از بازگشت به ایران با فرزندان خود که تمایل به زندگی در خارج از ایران دارند دچار چالش‌های جدی می‌شود. پشت کوه‌های علی زنگی به مخاطبان خود تأکید می‌کند چنانچه هویت ملی عمیقاً در درون افراد شکل گیرد، فرد به خود و ملیت خویش افتخار می‌کند و ضمن دل‌ناختن به فرهنگ‌ها و ملت‌های بیگانه، در راه استقلال، رشد و ترقی کشورش گام برمی‌دارد. لازم به ذکر است این مستند اولین فیلم از مجموعه تولیدات فراخوان تولید مستندهای اقتباسی با مشارکت معاونت راهبری استان‌های حوزه هنری و محصول مرکز مستند سوره است.

رویداد

«در آغوش درخت» در جشنواره سینمای آسیایی

فیلم سینمایی «در آغوش درخت» به کارگردانی بابک خواجه‌پاشا و تهیه‌کنندگی سجاد نصراللهی‌نسب و محمدرضا مصباح در بخش رقابتی دهمین جشنواره فیلم «The Asian World Film Festival (AWFF)» بین‌المللی از ایران در نودوهمین دوره اسکار حضور خواهد داشت. جشنواره جهانی فیلم آسیایی (AWFF) بهترین آثار سینمای آسیایی را به لس‌آنجلس معرفی می‌کند تا استعدادهای سینمایی منطقه بیشتر دیده شود و روابط بین صنایع فیلم آسیایی و هالیوود را تقویت کند. این جشنواره با همکاری بین فرهنگی، فیلم‌هایی از بیش از ۵۰ کشور آسیایی از ترکیه تا ژاپن و روسیه تا هند را معرفی می‌کند. از زمان آغاز این جشنواره، بیش از ۱۰۰ فیلم ارائه‌شده برای اسکار و ۵۰ فیلم ارائه‌شده برای گلدن گلوب به نمایش درآمده است. همچنین فیلم در آغوش درخت، واجد شرایط حضور در بخش مسابقه برای یکی از جوایز معتبر پلنگ برفی، از جمله بهترین فیلم خواهد بود. امسال این جشنواره از ۱۳ تا ۲۱ نوامبر، برابر با ۲۳ آبان تا یکم آذر سال جاری در آمریکا شهر لس‌آنجلس، برگزار می‌شود.

«آوای ابرها»

راوی درد فلسطین

انیمیشن کوتاه «آوای ابرها» به کارگردانی محمد لطفعلی و نویسندگی هادی فیر و زمندی، موفق به کسب جایزه بهترین انیمیشن در جشنواره بین‌المللی فیلم کودکان مارانو در ایتالیا شد. همچنین این اثر به سومین دوره جشنواره بین‌المللی Arlington International Film Festival (AIFF) در آمریکا راه یافت که از هفتم تا دهم نوامبر ۲۰۲۴ در شهر ماساچوست برگزار می‌شود. انیمیشن کوتاه آوای ابرها روایتی میان دو انفجار از بمب‌های ویرانگر اسرائیل بر سر کودکان مظلوم غزه به الهام از شعر غسان کفانی است.

